

Türk Dili ve Edebiyatı			
Lisans	TYYÇ: 6. Düzey	QF-EHEA: 1. Düzey	EQF-LLL: 6. Düzey

Ders Genel Tanıtım Bilgileri

Ders Kodu:	TDE406		
Ders İsmi:	Çağdaş Türk Lehçeleri ve Edebiyatları		
Ders Yarıyılı:	Bahar		
Ders Kredileri:	AKTS 5		
Öğretim Dili:	Türkçe		
Ders Koşulu:			
Ders İş Deneyimini Gerektiriyor mu?:	Hayır		
Dersin Türü:	Zorunlu		
Dersin Seviyesi:	Lisans TYYÇ:6. Düzey QF-EHEA:1. Düzey EQF-LLL:6. Düzey		
Dersin Veriliş Şekli:	Yüz yüze		
Dersin Koordinatörü:	Doç. Dr. FEYZİ ÇİMEN		
Dersi Veren(ler):	-		
Dersin Yardımcıları:			

Dersin Amaç ve İçeriği

Dersin Amacı:	Türk lehçelerinin sınıflandırılması konusunda bilgi sahibi olur. Dil ve lehçe farklılığını tanımlar. Kiril harfleriyle yazılmış metinleri okuyup, açıklar. Edinilen gramer bilgisini metinler üzerinde pekiştirme. Azerbaycan Türkçesinden seçilmiş metinler üzerinde okuma ve anlamlandırma çalışmaları. Öğrenilen lehçe grameri üzerinde pekiştirici çalışmalar yapabilme. Öğrenci, farklı alfabelerle yazılmış tarihî ve modern Türkçe metinleri anlar, günümüz Türkçesine aktararak üzerlerinde incelemeler yapar.
---------------	--

Dersin İçeriği:	Azeri, Özbek ve Kazak edebiyatlarının genel özellikleri ve bu edebiyatlara ait seçme metinlerin okunması.
-----------------	---

Öğrenme Kazanımları

Bu dersi başarıyla tamamlayabilen öğrenciler;

- 1) Tarihî ve modern Türk lehçelerini bilebilir.
- 2) Lehçelerin temel özelliklerini bilebilir.
- 3) Dil ve lehçe farklılığını tanımlayabilir.
- 4) Türk Lehçelerinin tasnif kriterlerini ve başlangıcından bugüne kadar yapılmış belli başlı Türk Lehçeleri tasniflerini sınıflandırabilir
- 5) Kiril harfleriyle yazılmış metinleri okuyup açıklayabilir.

Ders Akış Planı

Hafta	Konu	Ön Hazırlık
1)	Dil, diyalekt (lehçe), şive, ağız terimi farkı	
2)	Türk Lehçelerinin oluşumu, gelişimi ve tasnifi; tarihi ve modern Türk lehçeleri	
3)	Kiril Alfabeti Azerbaycan Türkçesi (Azerbaycan adı, Azerbaycan Türklerinin tarihi)	
4)	Azerbaycan Türkçesi (alfabe, bazı dil özellikleri, metin örnekleri)	
5)	Muhammed Hüseyin Şehriyar'ın Heyder Baba'ya Selam şiiri üzerinde okuma ve Türkiye Türkçesine aktarma çalışması Bahtiyar Vahapzade'den örnek şiir üzerinde okuma ve Türkiye Türkçesine aktarma çalışması	
6)	Özbek Türkçesi (Özbek adı, Özbek Türklerinin tarihi)	
7)	Genel Tekrar	
8)	Vize	
9)	Özbek Türkçesi (alfabe, bazı dil özellikleri, metin örnekleri)	
10)	Özbek Türklerinin yetiştirdiği önemli şair ve yazarlar Abdullah Kadiri	
11)	Kazak Türkçesi (Kazak adı, Kazak Türklerinin tarihi)	
12)	Kazak Türkçesi (alfabe, bazı dil özellikleri, metin örnekleri)	
13)	Kazak edebiyatı tarihine genel bakış Ibray Altınşarin, Abay Kunanbayev	
14)	Genel Tekrar	

Kaynaklar

Ders Notları / Kitaplar:	1) Ahmet Bican Ercilasun, Türk Lehçeleri Grameri, Akçağ yay. Ankara, 2001. 1)A. Buran,E.Alkaya,Çağdaş Türk Lehçeleri, Akçağ yay. Ankara 2001. 2) Levent Doğan, Çağdaş Türk Lehçeleri El Kitabı, Kriter Yay.,İstanbul 2007. 3) F.Bozkurt, Türklerin Dili, Cem yay., İstanbul 1992. 4) Ercilasun, Ahmet B.: Örneklerle Bugünkü Türk Alfabeleri. Kültür Bakanlığı: Karşılaştırmalı Türk Lehçeleri Sözlüğü I, II. 5) Saadet Çağatay, Türk Lehçeleri Örnekleri II, Ankara Üniversitesi Basımevi, Ankara 1972. 6) Biray, Nergis, Çağdaş Türk Lehçeleri Metin aktarmalı Kesit Yayınlar, İstanbul 2015.
Diğer Kaynaklar:	1) Ahmet Bican Ercilasun, Türk Lehçeleri Grameri, Akçağ yay. Ankara, 2001. 1)A. Buran,E.Alkaya,Çağdaş Türk Lehçeleri, Akçağ yay. Ankara 2001. 2) Levent Doğan, Çağdaş Türk Lehçeleri El Kitabı, Kriter Yay.,İstanbul 2007. 3) F.Bozkurt, Türklerin Dili, Cem yay., İstanbul 1992. 4) Ercilasun, Ahmet B.: Örneklerle Bugünkü Türk Alfabeleri. Kültür Bakanlığı: Karşılaştırmalı Türk Lehçeleri Sözlüğü I, II. 5) Saadet Çağatay, Türk Lehçeleri Örnekleri II, Ankara Üniversitesi Basımevi, Ankara 1972. 6) Biray, Nergis, Çağdaş Türk Lehçeleri Metin aktarmalı Kesit Yayınlar, İstanbul 2015.

Ders - Program Öğrenme Kazanım İlişkisi

Course Learning Outcomes	1	2	3	4	5
Program Kazanımları					
1) Türk dilinin gramer özelliklerini bilir.					
2) Türkçenin özelliklerini evrensel dilbilim kuralları çerçevesinde inceleme bilgisine sahiptir.					
3) Dil ve edebiyat ilişkisini kurar, aktif yazma ve yorumlama faaliyetleri içinde olur.					
4) Bilgisayar yazılımı ile birlikte bilişim ve iletişim teknolojilerini, en az Avrupa Bilgisayar Kullanma Lisansı Temel Düzeyinde kullanır.					
5) Vurgu, tonlama açısından Türkçeyi estetik bir biçimde kullanır; imla ve noktalama açısından doğru, anlaşılır, etkili yazılar yazar.					

6) Sahasında yazılmış aktüel bilgileri ve kaynakları bilir, takip eder, kullanır. Course Learning Outcomes	1	2	3	4	5
7) Farklı alfabelerle yazılmış tarihî ve modern Türkçe metinleri anlar, günümüz Türkçesine aktararak üzerlerinde incelemeler yapar.					
8) Türk dili ve edebiyatı alanında edindiği bilgi ve becerileri, sosyal bilimlerin diğer alanlarında kullanır.					
9) Klasik ve modern dönemlere ait edebi eserleri karşılaştırmalı metotlarla inceleme ve değerlendirme bilgisine sahiptir.					
10) Türkçe eserleri yazıldığı dönemlerdeki sosyal ve kültürel bağlamı içinde inceleme ve değerlendirme bakış açısına sahiptir.					
11) Bir yabancı dili Avrupa Dil Portföyü kriteri açısından en az B1 Genel Düzeyinde kullanır.					
12) Eski Türk edebiyatı metinlerini anlama, açıklama ve yorumlamada kullanılan geleneksel metotlarla nesre çeviri, şerh, yorum, tahlil ve inceleme yapar.					
13) Metinleri anlamada filolojik, etimolojik ve semantik yaklaşımları kullanır.					
14) Bilimsel ve mesleki etkinliklerinde sosyal, kültürel ve bireysel farklılıklara, evrensel değerlere ve insan haklarına saygılı olur.					

Ders - Öğrenme Kazanımı İlişkisi

Etkisi Yok	1 En Düşük	2 Orta	3 En Yüksek

	Dersin Program Kazanımlarına Etkisi	Katkı Payı
1)	Türk dilinin gramer özelliklerini bilir.	2
2)	Türkçenin özelliklerini evrensel dilbilim kuralları çerçevesinde inceleme bilgisine sahiptir.	
3)	Dil ve edebiyat ilişkisini kurar, aktif yazma ve yorumlama faaliyetleri içinde olur.	
4)	Bilgisayar yazılımı ile birlikte bilişim ve iletişim teknolojilerini, en az Avrupa Bilgisayar Kullanma Lisansı Temel Düzeyinde kullanır.	
5)	Vurgu, tonlama açısından Türkçeyi estetik bir biçimde kullanır; imla ve noktalama açısından doğru, anlaşılır, etkili yazılar yazar.	
6)	Sahasında yazılmış aktüel bilgileri ve kaynakları bilir, takip eder, kullanır.	

7)	Farklı alfabelerle yazılmış tarihî ve modern Türkçe metinleri anlar, günümüz Türkçesine aktararak üzerlerinde incelemeler yapar.	
8)	Türk dili ve edebiyatı alanında edindiği bilgi ve becerileri, sosyal bilimlerin diğer alanlarında kullanır.	2
9)	Klasik ve modern dönemlere ait edebi eserleri karşılaştırmalı metotlarla inceleme ve değerlendirme bilgisine sahiptir.	3
10)	Türkçe eserleri yazıldığı dönemlerdeki sosyal ve kültürel bağlamı içinde inceleme ve değerlendirme bakış açısına sahiptir.	2
11)	Bir yabancı dili Avrupa Dil Portföyü kriteri açısından en az B1 Genel Düzeyinde kullanır.	
12)	Eski Türk edebiyatı metinlerini anlama, açıklama ve yorumlamada kullanılan geleneksel metotlarla nesre çeviri, şerh, yorum, tahlil ve inceleme yapar.	
13)	Metinleri anlamada filolojik, etimolojik ve semantik yaklaşımları kullanır.	
14)	Bilimsel ve mesleki etkinliklerinde sosyal, kültürel ve bireysel farklılıklara, evrensel değerlere ve insan haklarına saygılı olur.	

Ölçme ve Değerlendirme

Yarıyıl İçi Çalışmaları	Aktivite Sayısı	Katkı Payı
Ara Sınavlar	1	% 50
Final	1	% 50
Toplam		% 100
YARIYIL İÇİ ÇALIŞMALARININ BAŞARI NOTU KATKISI		% 50
YARIYIL SONU ÇALIŞMALARININ BAŞARI NOTUNA KATKISI		% 50
Toplam		% 100

İş Yüğü ve AKTS Kredisi Hesaplaması

Aktiviteler	Aktivite Sayısı	Aktiviteye Hazırlık	Aktivitede Harçanan Süre	Aktivite Gereksinimi İçin Süre	İş Yüğü
Ders Saati	13	3	3		78
Ara Sınavlar	1	16	2		18

Final	1	20	2		22
Toplam İş Yüğü					118